Gemeente **Borne**

B en W voorstel **20int06077** **Voorgestelde behandeldatum in B&W**
19 januari 2021

Onderwerp	:	Beleidsplan openbare verlichting 2021-2031

Samenvatting voorstel
In aansluiting op de grootschalige vervanging van de openbare verlichting in 2020 is een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2021-2031. In dit beleidsplan worden de uitgangspunten vastgelegd voor het dagelijks gebruik en de verschillende functies van verlichting in de openbare ruimte, passend binnen de diverse richtlijnen en de doelstellingen voor het energieverbruik.

Ontwerpbesluit
1. Een voorlopig besluit te nemen ten aanzien van de beleidsvoorstellen in het "Beleidsplan openbare verlichting Borne 2021-2031" van adviesbureau Tauw, zoals die zijn samengevat in dit voorstel;
2. Dit voorgenomen besluit ter informatie voor te leggen aan de gemeenteraad en het plan gedurende 6 weken ter inzage te leggen, waarna een definitief voorstel aan het college en de raad zal worden voorgelegd.

Openbaar	:	ja

Programma	:	1. Duurzaam Borne
Portefeuillehouder	:	M.J.R. Kotteman
Opgesteld door (tel.)	:	W.H. van Schooten (074- 2658614)
Team	:	Fysieke leefomgeving

Medezeggenschap	:	Nee –

Gemeente Borne

1 Inleiding

In het bestaande beleidsplan voor de openbare verlichting (2010-2014) zijn onder meer voorstellen gedaan voor vervanging van de sterk verouderde OV-installatie. In de afgelopen jaren is deze vervangingsopgave nader uitgewerkt. Dit heeft via de nota kapitaalgoederen geleid tot gedeeltelijke vervangingen en uiteindelijk tot een grootschalig vervangingsplan dat in 2020 is afgerond. Borne kan hierdoor de komende jaren beschikken over een moderne en duurzame openbare verlichting die voldoet aan de landelijke doelstellingen voor energiebesparing. Met het vervangingsplan wordt naast een energiebesparing van 35% ook een CO2-reductie van 40% gerealiseerd. Bij deze nieuwe start hoort ook een nieuw beleidsplan. Hierin staan vooral de functies in het dagelijkse gebruik centraal. Dit alles binnen de diverse technische richtlijnen en de doelstellingen voor energiegebruik.

1a Samenvatting van het beleidsplan

In deze samenvatting wordt het Beleidsplan openbare verlichting Borne 2021- 2031, dat is opgesteld door adviesbureau Tauw, op hoofdlijnen besproken. Dit gebeurt vanuit de gezichtspunten functionaliteit, beleid en de huidige situatie.

Functies van de openbare verlichting

Openbare verlichting wordt aangelegd om de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de leefbaarheid te bevorderen. Openbare verlichting draagt daarnaast bij aan de verkeersveiligheid door de zichtbaarheid van weggebruikers en de weg te verhogen, maar ook door het verkeer te geleiden en te attenderen op bijzondere situaties op en rond de weg. Openbare verlichting zorgt voor overzicht in de openbare ruimte en bevordert daarmee het gevoel van sociale veiligheid. Sociale veiligheid vereist echter ook de mogelijkheid van sociale controle, anders ontstaat er kans op schijnveiligheid. Openbare verlichting bepaalt tenslotte ook de sfeer in de openbare ruimte en draagt daarmee bij aan de leefbaarheid. Lichthinder en lichtvervuiling doen afbreuk aan de leefbaarheid en moeten zoveel mogelijk worden voorkomen.

Beleidskaders openbare verlichting

In het beleidsplan worden de landelijke, regionale en gemeentelijke beleidskaders uitgebreid toegelicht. In deze samenvatting worden ze alleen aangehaald ter verduidelijking van de voorstellen.

Huidige situatie openbare verlichting

In het beleidsplan wordt de huidige situatie beschreven aan de hand van de gezichtspunten aanleg, beheer en vervanging. Bij aanleg is het van belang dat rekening wordt gehouden met de beheeraspecten voor een doelmatig en duurzaam beheer. De huidige vervangingsoperatie leidt ook tot veranderingen in het dagelijks beheer; er hoeft bijvoorbeeld nog maar eens per 3 jaar op uitval van verlichting te worden gecontroleerd. Tussentijdse storingen kunnen door inwoners digitaal worden gemeld in een digitaal beheersysteem, dat ook fungeert als werksysteem voor de aannemer. De gemeentelijke beheerder kan door deze ontwikkelingen een betere invulling geven aan de regierol. Als eigenaar van de openbare verlichting krijgt de gemeente tenslotte te maken met de zogenaamde installatieverantwoordelijkheid. Dit is een wettelijke verplichting waar apart over zal worden gerapporteerd.

1b Beleidsvoorstellen

De in het beleidsplan 2021-2031 beschreven beleidskeuzes zijn samengevat in de onderstaande tabellen. Aan uw college wordt gevraagd hiermee in te stemmen. In verband met de te volgen inspraakprocedure is er sprake van een voorgenomen besluit.

Gemeente **Borne**

Tabel 1: Overzicht beleidsvoorstellen

	Beleidsvoorstel	**Thema**	**Toelichting**
1	De NPR 13201 gebruiken als uitgangspunt voor inrichting van nieuwe OV- installaties	Aanleg	De NPR 13201 is een landelijk toegepaste praktijkrichtlijn.
2	Het Politiekeurmerk Veilig Wonen zoveel als mogelijk toepassen	Aanleg	Het Keurmerk geldt **alleen** als ook alle overige aspecten worden toegepast. Toepassing dient ook afgewogen te worden met energiebesparing en CO2 reductie (dimmen)
3	Uitgaan van standaard masten en armaturen voor een doelmatig beheer	Aanleg	Uitzondering zijn winkel- en uitgaansgebieden waar uit oogpunt van leefbaarheid en veiligheid kan worden afgeweken van de standaard materialen
4	Nieuwe armaturen voorzien van een universele connector voor toekomstige smartcity- toepassingen	Aanleg	Dit voorkomt aparte masten en aansluitingen, bijvoorbeeld voor het meten van luchtkwaliteit
5	Bij keuze voor armaturen en masten uitgaan van circulariteit van de materialen	Aanleg	Conform Leidraad Circulaire Openbare Verlichting
6	Bij keuze voor armaturen selecteren op licht afschermende armaturen	Aanleg	Gericht verlichten voorkomt lichthinder. De Richtlijn Lichthinder van het NSVV is van toepassing.
7	Bij inrichting van de OV- installatie aansluiten op wegtypen van “Duurzaam Veilig” en de Mobiliteitsvisie	Verkeers-veiligheid	Dit betreft gebiedsgerichte keuzes. De hierbij behorende wegtypen en OV- installaties zijn samengevat in tabel 2.*
8	Bij voetganger- en fietsoversteken beoordelen of zebra- optiek of extra verlichting moet worden toegepast	Verkeers-veiligheid	Extra veiligheidsmaatregelen voor voetgangers en fietsers kunnen bij gevaarlijke oversteken van toepassing zijn
9	Waar mogelijk buiten de kom reflectiematerialen toepassen i.p.v. OV	Verkeers-veiligheid	Conform beleidsplan 2010- 2014
10	Een zeer terughoudende opstelling hanteren voor plaatsing van OV buiten de bebouwde kom	Verkeers-veiligheid	Conform beleidsplan 2010- 2014
11	Instellen van een aangepast dimregime: - Schemering tot 24.00 uur: 0% dimmen - 24.00 uur tot 7.00 uur: 30% dimmen - 7.00 uur tot schemering: 0% dimmen	Verkeers-veiligheid	Bij gevaarlijke oversteekpunten, bijvoorbeeld op provinciale weg of spoor heeft de verkeersveiligheid prioriteit
12	Instellen van een algemeen dimregime: - Schemering tot 20.00 uur: 0% dimmen - 20.00 uur tot 24.00 uur: 30 % dimmen - 24.00 uur tot 06.00 uur: 50% dimmen - 6.00 uur tot 07.00 uur: 30% dimmen - 07.00 uur tot schemering: 0% dimmen	Duurzaam-heid	Statisch dimprotocol conform landelijke standaard leidt tot energiebesparing en CO2 reductie, rekening houdend met sociale veiligheid
13	Eventueel een lichtmast (bij)plaatsen op door inwoners als eng ervaren plek	Sociale veiligheid	Schijnveiligheid moet worden voorkomen, plaatsing bij voorkeur in combinatie met

			mogelijkheid van sociale controle
14	Eventueel lichtmasten plaatsen op door inwoners als eng ervaren trajecten	Sociale veiligheid	Beperken tot fietspaden langs verkeerswegen in verband met mogelijkheid sociale controle. De fietssnelweg F 35 is dynamisch verlicht
15	Kiezen voor een kleurtemperatuur van 3000 K (warm wit) en een minimale kleurweergave van 80	Sociale veiligheid	Kleurweergave bepaalt de herkenbaarheid van personen en objecten in de openbare ruimte
16	Het aanstralen van bijzondere objecten onder voorwaarden toestaan	Leefbaar-heid	Aanstralen afwegen met natuurwaarden en het belang van energiebesparing. Kosten voor het aanstralen van particuliere objecten zijn voor de aanvrager
17	Sfeerverlichting onder voorwaarden toestaan	Leefbaar-heid	Sfeerverlichting in de openbare ruimte kan worden aangevraagd, uitgaande van een tijdelijke periode en een eigen stroomvoorziening
18	Aansluiten van verlichting semi-openbare ruimten onder voorwaarden toestaan	Overige	Momenteel is de achterpadverlichting van Welbions aangesloten op het OV- net. Voorstel voor nieuwe situaties: - Toestemming van de netbeheerder (Enexis); - Onderhoud en vervanging zijn voor eigenaar; - Verlichting conform OV gemeente; - Aparte afspraken over stroomkosten
19	Geen aansluiting van lichtreclame op lichtmasten toestaan	Overige	Vanuit de installatieverantwoordelijkheid wordt dit niet meer toegestaan door de netbeheerder. Daarnaast kan lichtreclame schade veroorzaken aan de masten

* In beleidsvoorstel nummer 7 wordt verwezen naar tabel 2. Deze is hieronder weergegeven.

Tabel 2. Verlichting volgens gebieden en wegtypen Duurzaam Veilig

Weg type	**Locatie**	**Snelheid verkeer**	**Lichtpunthoogte**
Gebiedsontsluitingswegen	Binnen de kom	50 km / uur	8 meter, boogmast
Wijkontsluitingswegen	Binnen de kom	50 km / uur	6 meter, met uithouder
Erftoegangswegen	Binnen de kom	30 km / uur	4 meter, paaltop
Fiets- en voetpaden	Binnen de kom		4 meter, paaltop Uitsluitend als er geen acceptabel alternatief is en het pad niet overwegend recreatief is
Industrieterreinen	Binnen de Kom	50 km / uur	6 meter, met uithouder
Gebiedsontsluitingswegen	Buiten de kom	80 km/ uur of 100 km / uur	8 meter: Bij woningclusters omsloten met streeknaamborden of minimaal 5 woningen binnen een afstand van 100 meter, Zo nodig: alleen in bochten en bij kruisingen

Gebiedsontsluitingswegen	Buiten de kom	80 km/ uur of 100 km / uur	6 meter: zo nodig en waar mogelijk (als alternatief voor 8 meter) bij rotondes en kruisingen
Erftoegangswegen	Buiten de kom	60 km / uur	6 meter, met uithouder In principe niet verlichten, tenzij absoluut noodzakelijk. Voor uitwerking: zie gebiedsontsluitingswegen buiten de kom

2 Beoogd resultaat

Met het beleidsplan worden de uitgangspunten vastgelegd voor een functionele en duurzame openbare verlichting.

3 Argumenten

De nieuw aangelegde OV-installatie vraagt om een aangepaste visie op aanleg, beheer en gebruik van de openbare verlichting, waarbij rekening wordt gehouden met de diverse richtlijnen en het behalen van klimaatdoelstellingen.

4 Kanttekeningen

Omdat de ontwikkelingen op het gebied van verlichting en klimaat niet stil staan, kan er op enig moment sprake zijn van achterhaald beleid. Daarom wordt het beleidsplan na 5 jaar geëvalueerd.

5 Kosten, baten en dekking

Het beleidsplan heeft geen financiële consequenties.

6 Personeel en organisatie

Door de diverse ontwikkelingen en de staat van onderhoud zijn er de laatste jaren relatief veel uren besteed aan de openbare verlichting. Mede dank zij het nieuwe OV-bestek kan de aandacht van de beheerders nu wat meer worden gericht op het onderhoud van de wegen en het geautomatiseerde beheer.

7 Vervolg na besluitvorming college

Uw voorgenomen besluit wordt ter informatie voorgelegd aan de raad. Het beleidsplan zal daarnaast gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage worden gelegd voor inspraak. Hierna zal een definitief voorstel, zo nodig voorzien van een inspraaknotitie, worden voorgelegd aan college en raad.

8 Communicatie

De ter inzagelegging wordt via de gebruikelijke kanalen gecommuniceerd.

9 Bijlage(n)

Corsanummers: 20bij08502
20bij08503